

Vlasta Zezulová

Vlasta Zezulová v mládí

Paní Vlasta Zezulová (rozená Sommerová) se narodila 25. června 1931 ve Znojmě. Od malička bydlela s rodiči a se svou o deset let starší sestrou ve Starém Hobzí, což dříve bylo pohraničí. Paní Zezulová začala chodit do základní školy v této obci a vzpomínala i na pohřeb T. G. Masaryka, jak pan školník tehdy dal radiopřijímač do otevřeného okna, aby žáci na dvoře mohli alespoň poslouchat, co se děje. „Chodila jsem do 1. třídy národní

školy a poslouchali jsme to, pamatuji si, jak koně vezli jeho rakev a kopyta klapala po dláždění,“ vzpomíná paní Zezulová.

A jaké bylo dětství paní Zezulové, jak prožívala ve svých dětských letech strach a jak si pamatuje válečná léta?

Na své dětství paní Zezulová vzpomíná ráda i přesto, že se často museli stěhovat. Její otec se v období první republiky přidal ke komunistům, a tak někdy museli utíkat před „Hitlerovci“. K velkým životním zážitkům patří okamžik setkání, na který nelze zapomenout: „Viděla jsem živě Hitlera. Ten tam projížděl s armádou. Takže toho mám v hlavě pořád.“

Jinak v rodině vládla pohoda, rodiče se o své děti vzorně starali a byli moc hodní. A strach zpočátku tolik neprožívala, děti berou všechno jinak. Některé věci byly pro ně tak trochu jako dobrodružství, například když se museli schovávat před Němci. Ale pak už to nebyla hra, ta válka byla hrozná. Vše bylo rozděleno na přídělky a všechno bylo na body. Mívali třeba jen osminku mléka na den. Když doma měli slepice, měli aspoň vajíčka. Tenkrát zažila hlad.

Na mlýnku na mák mleli pšenici a pak ji v noci nesli v pytlích na zádech do mlýna, aby jim z toho namlel mlynář mouku. O své rodiče se tehdy velmi bála, protože tenkrát všude hlídali Němci a chodili kontrolovat i mlynáře. Celkově strachu za války zažili moc. Ke konci války, když už Němci skoro utíkali pryč, se utábořili kousek od vesnice, kde rodina bydlela, a tak se na několik dnů musela schovat do úkrytu.

V tu dobu se museli i sbalit, protože celníci obsadili pohraničí. „Měli jsme psa, ten byl se mnou stejně starej a rodiče mi říkali: Ať neštěká, nebo oni nám ho zastřelej!“ Já jsem pořád držela psa, jmenoval se Valdík, a říkala jsem mu: „Valdo,

ticho, nebo oni by tě zabili a mě taky,“ vzpomíná paní Zezulová.

Nakonec to ale dobře dopadlo. Tatínek našel vesničku, kde bylo jen pár chalup a velkostatkář, u kterého se nakonec zabydleli ve skromné chaloupce, jež stála vzadu na statku. Měla jen jednu místnost, kde museli všichni vyžít. Maminka chodila dojit krávy k velkostatkáři a tatínek pracovat na poli. Bydleli u něj jeden rok, protože tatínek hledal lepší práci, která by je více užívala.

Pak se přestěhovali do chalupy v Budkově na Moravskobudějovicku, která ale byla v dezolátním stavu. Dveře měly místo kliky provázek a hřebík a okna byla zaházena. *„Tam bydleli lidé, kteří se o dům vůbec nestarali... Místo toho všechno, co tam bylo, zničili,*“

Chalupa v Budkově

poznamenává paní Zezulová s tím, že otec postupně vše opravil a bydlelo se jim tam pak dobře. Na vesnici moc děvčat nebylo, proto kamarádila hlavně s chlapci.

Ti měli rádi Foglarovy dobrodružné časopisy. Ona jim je četla v době, co oni za ni zaháněli kozy. S knížkami trávila čas ráda a často. Jenže jakmile ji při čtení viděla její maminka, hned nabyla dojmu, že dcera nemá nic na práci. Takže jí hned dala nějaký další úkol a nebylo jich zrovna málo. *„Maminka byla taková workoholička, jak by se dnes řeklo,*“ podotýká s úsměvem paní Zezulová. Dodává, že maminka byla hrozně pracovitá a neznala odpočinek. *„Já jsem musela každý den napást a zahnat kozy, uvařit brambory, umýt nádobí a dělat další práce,*“ povídá. Už tehdy měla ráda děti a pomáhala ostatním maminkám na vesnici, a proto často nestíhala splnit uložené úkoly doma.

Tatínek uměl velmi dobře německy, což se mu později hodilo při hledání zaměstnání. Chodil do německé školy v pohraničí, jiná tam tehdy ani nebyla. Maminka prý také němčinu slušně ovládala, protože sloužila kdysi ve Vídni. Když její tatínek sháněl práci, šel za hrabětem, který bydlel poblíž, a zeptal se, zda by se pro něj něco nenašlo. Hrabě vlastnil rozsáhlé lesy, potřeboval někoho, kdo by se o ně staral, a tak tatínka přijal.

Do školy chodila paní Zezulová nejdříve v obci, kde bydleli, později navštěvovala měšťanku v Jemnici, a to bylo 13 kilometrů

Paní Zezulová s dětmi ve školce

daleko. V létě jezdili na kolech a v zimě chodili pěšky. Potom pokračovala ve škole v Moravských Budějovicích. Po ukončení studia moc chtěla pracovat s dětmi, a proto se přihlásila na Vyšší školu sociálně zdravotní v Jihlavě na obor vychovatelství. Protože neměla maturitu, musela si ji později dodělávat dálkově. Ráda překonala studijní období, protože chtěla naplnit své životní poslání. Pracovala pak v několika mateřských školkách - ve Velkém Meziříčí, v Tasově a v Hodově.

Také volný čas věnovala práci s dětmi. Tenkrát byla možná jen činnost v organizaci Pionýr a v rámci toho podnikala s dětmi výlety a pořádala různé akce v obci.

V té době také potkala svého budoucího manžela, Františka Zezulu. Vzali se a zabydleli v Lounech.

Narodila se jim dcera Hanička. Vývoj prvorozené dcery nebyl zcela normální, v 18 měsících upadla Hanička do bezvědomí. Objížděli tehdy celou republiku, aby našli doktora, který by jim řekl, co se s Haničkou děje. Bohužel se dozvěděli, že jejich

Manžel František

dcera nebude zcela zdravé dítě.

Až když bylo Haničce šest let, našli docenta z vojenské lékařské akademie v Hradci Králové, který zjistil, že prodělala ranou mozkovou obrnu. Po několika dalších vyšetřeních se zjistilo, že se její nemoc v pubertě může buď rapidně zhoršit, nebo také zlepšit.

Svatba manželů Zezulových

S první dcerou

Pan docent tenkrát řekl paní Zezulové: „Kdybyste

nebyla v té době těhotná, docela určitě byste zemřela. Ten bacil hledal nejmladší mozkovou tkáň, a tak se usadil na plodu."

Naštěstí se nenaplnila ta horší prognóza a Hanička žije dodnes. V pubertě dokonce nastalo částečné zlepšení jejího stavu. Přestože to mnohdy nebylo s Haničkou lehké, zvládli to a Hanička pobývá s paní Zezulovou dodnes. Manželé Zezulovi pak měli ještě další dvě dcery.

Pak se přestěhovali do Jihlavy, kde její rodina dnes žije již 55 let.

Po narození třetí dcery se paní Vlasta chtěla vrátit do školky. Do práce ale znovu nenastoupila, protože je věřící a chodí do kostela. Kvůli tomu si ji zavolala paní inspektorka, která jí dala k podpisu nějaké listiny a zeptala se. „Jste vyrovnaná s náboženskou otázkou?“ a paní Zezulová odpověděla „*Ano, jsem.*“ Paní inspektorka po ní chtěla, aby se vzdala své víry. Paní Zezulová si přečetla papír a řekla si: „*Tak tohle ne. To nepodepíšu.*“ A proto paní inspektorka rozhodla: „Nemůžete pracovat ve školství,“ a snažila se paní Zezulovou dále přemluvit, ona si však stála za svým: „*Já mám zdravé ruce, nějak se uživím.*“ Odešla a začala pracovat na poště. Roznášela poštu, pak rozněžela telegramy v Jihlavě a po okolí. Nějaký čas také pracovala na vojenské posádce.

Pak se rodina paní Zezulové rozrostla na pět dětí – dcery Haničku, Jitku, Věru a Evu, ke kterým přibyl ještě syn Rostislav.

Manžel paní Zezulové, voják z povolání, měl velké problémy v zaměstnání - vyčítali mu návštěvy jeho ženy v kostele a jeho pronásledování se stupňovalo. Asi by byl ze svého zaměstnání propuštěn, ale zasáhl velmi krutý osud.

Přesně v den, kdy šel Rostislav k zápisu do první třídy, zemřel manžel paní Vlasty František. Měl rakovinu. „*Byl hrozně hodný a měla jsem ho moc ráda. Bohužel měl jeden strašný nešvar, kouřil. Bylo to kruté, zemřel ve 42 letech. Zůstala jsem sama s dětmi, Hanička skončila kvůli svému postižení v ústavu v Křižanově,*“ popisuje nelehký osud rodiny paní Vlasta. „*Stalo se tak z rozhodnutí komunistů, že mentálně opožděné dítě nesmí být mezi těmi zdravými. Prý by mohla mít Hanička na ostatní děti špatný vliv,*“ dodává. Zprvu se tam o postižené děti staraly řádové sestry a věnovaly se jim opravdu hodně, hrály s nimi divadlo, učily je různým činnostem. Jenže potom je komunisté vyhnali a děti zavřeli do ústavů. Hanička tam žila celkem spokojený život. Domů si ji pak paní Zezulová vzala až v době, kdy byla sama v důchodu a mohla se o ni starat. Jenže to vydrželo jen do doby před třemi lety, kdy upadla Hanička do bezvědomí a velmi těžko se z něho probírala. Kvůli vážným

zdravotním problémům se srdcem už paní Vlasta péči o dceru nezvládala a Hanička musela zpět ústavu v Křižanově. Vybavení tam teď mají mnohem modernější a některé sestřičky si dokonce na Haničku ještě pamatovaly.

Tři dcery paní Zezulové

A jaký je její názor na dnešní mládež? „*Ale mládež je vždycky fajn. Za mého mládí byla děcka dobrá, ale byli také lajdáci a darebáci, a tak je to asi i dneska. Ale dobří lidé nevymřeli, ti jsou a budou. Nad nikým nelámu hůl,*“ říká.

A jaké je její životní moudro?

To spočívá podle ní v tom, že je člověk zodpovědný za to, co dělá. „A když něco dělá, má to dělat rád,” doplňuje, „jinak to nestojí za nic. Nebyly to doby lehké, ale ten, kdo šel rovně, vždycky došel tam, kam potřeboval!“

„*Víš, mami, ty jsi vždy viděla, co jsme neudělaly, a za to, co jsme udělaly, jsi nás nikdy nepochválila. To byla tvoje velká chyba!*“. Toto jí řekly děti, když se jich na své narozeniny zeptala, jaká byla matka a co dělala špatně. To zdělila po své mamince, protože ona ji také nikdy nepochválila, proto nechválila ani své děti. Dávala jim úkoly, hubovala za to, když je nesplní, a nepochválila za ty splněné. Chválit se naučila až teď, když má vnoučata i pravnoučata.

Přestože má v nynější době paní Zezulová velké zdravotní problémy se srdcem, neztrácí dobrou náladu, pravidelně chodí mezi vrstevníky a každý měsíc si bere svou dceru Haničku na pár dnů z ústavu domů. V náročné péči o ni jí pomáhá celá rodina